

22 травня 2018 року

МОЗ УКРАЇНИ ЗАТВЕРДИЛО НОВІ ПРАВИЛА ВИПISУВАННЯ РЕЦЕПТІВ НА ЛІКИ

Нова форма рецепта є передумовою для впровадження електронного рецепта, який буде зручнішим як для медичних закладів, так і для пацієнтів. Також нові зміни дають право виписувати рецепти лікарям, що здійснюють медичну практику як ФОП.

22 травня 2018 року вступили в дію нові вимоги до виписки рецептів на ліки та медичні виробу. Відповідний наказ МОЗ України (№ 735 від 18.04.2018) було опубліковано в Офіційному віснику України.

Головні зміни стосуються нормативного регулювання впровадження електронного рецепта. Проте поки електронний рецепт буде поступово впроваджуватися, нові поля заповнюватимуться на паперових бланках.

Нове в правилах виписування рецептів. Рецепти форми ф-1 мають містити таку інформацію про лікаря:

1. Найменування закладу охорони здоров'я або ПІБ ФОП.
2. Адреса закладу охорони здоров'я або ФОП.
3. Код ЄДРПОУ/ Реєстраційний номер облікової картки платника податків.
4. Реквізити ліцензії на медичну практику або рішення органу ліцензування.

Червоний штамп «вартість підлягає відшкодуванню» замінено на нове додаткове поле у рецепті «джерело фінансування», в якому зазначається назва урядової або муніципальної програми для пільгового відпуску лікарських засобів. Це поле в електронному рецепті дозволить чіткіше контролювати виконання урядових та регіональних програм.

У відомостях про пацієнта лікар повинен зазначити прізвище, ініціали та вік пацієнта, а також номер його амбулаторної чи стаціонарної картки. Номер картки поєднуватиме історію лікування пацієнта з усіма даними про нього в електронній системі охорони здоров'я. Також він допоможе уникнути плутанини, у разі якщо різні пацієнти матимуть однакові імена та дату народження.

Назва лікарського засобу зазначається латинською мовою за назвою діючої речовини (МНН — міжнародною непатентованою назвою).

Важливо:

- 1) Нові вимоги стосуються лише рецептів форми ф-1.
- 2) Заклади охорони здоров'я можуть використовувати стару форму паперового рецепта ф-1 із червоною печаткою «вартість підлягає відшкодуванню» до того часу, поки наявні бланки не закінчаться.
- 3) Нові вимоги до рецепта не розповсюджуватимуться на рецепти на препарати інсуліну, допоки до електронного реєстру пацієнтів, що потребують інсулінотерапії, не будуть внесені необхідні технічні зміни.

Нагадаємо, електронний рецепт — це цифровий аналог рецептів на паперових бланках. У ньому буде вказано, хто виписав рецепт та яку активну речовину призначено пацієнтові. Такий рецепт підписуватиметься електронним підписом. Цей документ одразу потраплятиме в систему, де його можуть побачити провізори. Пацієнт отримуватиме СМС-повідомлення з номером рецепта, який треба назвати в аптеці. Доступ до електронної системи рецептів буде обмежений.

За бажанням пацієнта лікар може роздрукувати електронний рецепт. Важливо пам'ятати, що роздруковані дані електронного рецепта не є рецептом. Тобто ліки за такою формою аптека не видаватиме.

З розвитком системи «Електронне здоров'я» Е-рецепт удосконалюватиметься. У майбутньому він буде інтегрований з усіма медичними даними про пацієнта в електронній системі охорони здоров'я.

Найближчим часом МОЗ планує розпочати пілотний проект електронного рецепта у рамках програми «Доступні ліки». Обраними регіонами для тестування електронного рецепта є м. Вінниця та Вінницька область, м. Дніпро та Дніпропетровська область, м. Івано-Франківськ та Івано-Франківська область, м. Черкаси та Черкаська область і місто Бахмут.

* Наказ МОЗ України № 735 від 18.04.2018

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАКАЗ**

19.07.2005 № 360

(Редакція від 22.05.2018)

**Зареєстровано в Міністерстві юстиції України
20 липня 2005 р. за № 782/11062**

Про затвердження Правил виписування рецептів на лікарські засоби і виробу медичного призначення, Порядку відпуску лікарських засобів і виробів медичного призначення з аптек та їх структурних підрозділів, Інструкції про порядок зберігання, обліку та знищення рецептурних бланків

(Додатково див. Наказ Міністерства охорони здоров'я № 394-АДМ від 12.10.2005)

(Із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства охорони здоров'я № 539 від 20.10.2005, № 348 від 31.05.2006, № 440 від 04.07.2006, № 42 від 30.01.2007, № 525 від 17.09.2008, № 818 від 30.12.2008, № 96 від 17.02.2009, № 351 від 22.05.2009, № 150 від 21.03.2011, № 777 від 11.11.2011, № 140 від 29.02.2012, № 440 від 14.06.2012, № 845 від 29.10.2012, № 203 від 15.03.2013, № 858 від 04.10.2013, № 1034 від 29.11.2013, № 239 від 02.04.2014, № 494 від 07.08.2015, № 496 від 07.08.2015, № 99 від 17.02.2016, № 756 від 25.07.2016, № 153 від 16.02.2017, № 697 від 23.06.2017, № 735 від 18.04.2018)

(У заголовку та тексті Наказу слова «та вимог-замовлень» виключено на підставі Наказу Міністерства охорони здоров'я № 99 від 17.02.2016).

Відповідно до Закону України «Про лікарські засоби» та Положення про Міністерство охорони здоров'я України, затвердженого Указом Президента України від 13.04.2011 № 467, з метою удосконалення порядку виписування рецептів та посилення контролю за обігом лікарських засобів і виробів медичного призначення у закладах охорони здоров'я

НАКАЗУЮ:

(Преамбула із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства охорони здоров'я № 777 від 11.11.2011)

(Дію пункту 1 призупинено до 01.10.2006 згідно з наказами Міністерства охорони здоров'я № 539 від 20.10.2005, № 348 від 31.05.2006)

1. Затвердити:

1.1. Правила виписування рецептів на лікарські засоби і виробу медичного призначення, що додаються.

1.2. Порядок відпуску лікарських засобів і виробів медичного призначення з аптек та їх структурних підрозділів, що додається.

1.3. Інструкцію про порядок зберігання, обліку та знищення рецептурних бланків, що додається.

1.4. Установити Форму журналу обліку отруйних, сильнодіючих та комбінованих лікарських засобів, що підлягають предметно-кількісному обліку в закладах охорони здоров'я (додаток).

(Підпункт 1.4 пункту 1 у редакції Наказу Міністерства охорони здоров'я № 777 від 11.11.2011)

(Дію пункту 2 призупинено до 01.10.2006 згідно з наказами Міністерства охорони здоров'я № 539 від 20.10.2005, № 348 від 31.05.2006)

2. Уважати таким, що втратив чинність, Наказ МОЗ України від 30.06.94 № 117 «Про порядок виписування рецептів та відпуску лікарських засобів і виробів медичного призначення з аптек», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 28.07.1994 за № 171/380 (зі змінами).

(Пункт 3 виключено на підставі Наказу Міністерства охорони здоров'я № 525 від 17.09.2008)

3. Установити, що контроль за правилами виписування рецептів, порядком зберігання та обліком рецептурних бланків здійснює МОЗ України, МОЗ Автономної Республіки Крим, структурні підрозділи з питань охорони здоров'я обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій, контроль за порядком відпуску лікарських засобів і виробів медичного призначення з аптек та їх структурних підрозділів здійснюють у межах повноважень Держлікслужба та її територіальні органи.

(Пункт із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства охорони здоров'я № 440 від 04.07.2006, № 351 від 22.05.2009, № 777 від 11.11.2011, № 858 від 04.10.2013, № 756 від 25.07.2016)

4. Дія наказу поширюється на всі заклади охорони здоров'я незалежно від їх форм власності і підпорядкування та суб'єктів господарської діяльності, що займаються медичною практикою, оптовою та роздрібною торгівлею лікарськими засобами, відпуском лікарських засобів і виробів медичного призначення лікувально-профілактичним закладам, підприємствам, установам, організаціям.

(Пункт із змінами, внесеними згідно з Наказом МОЗ № 440 від 04.07.2006)

(Пункт втратив чинність на підставі Наказу Міністерства охорони здоров'я № 539 від 20.10.2005)

5. Установити, що застосування рецептурних бланків № 1 (ф-1), форма яких наведена у додатку 1 до Правил виписування рецептів на лікарські засоби і виробу медичного призначення, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я від 19 липня 2005 року № 360, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 20 липня 2005 року за № 782/11062, та які використовувались до дати набрання чинності наказом Міністерства охорони здоров'я від 16 лютого 2017 року № 153, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 13 березня 2017 року за № 344/30212, дозволяється до їх повного використання.

(Наказ доповнено пунктом 5 згідно з Наказом Міністерства охорони здоров'я № 697 від 23.06.2017)

Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра В.О. Рибчука.

Міністр М.Є. Поліщук

1.2. Медичні працівники, які мають право виписувати Рецепти, є відповідальними за призначення хворому ліків та дотримання правил виписування Рецептів згідно із законодавством України.

У разі якщо Рецепт був виписаний із порушенням цих Правил, керівник закладу охорони здоров'я або фізична особа-підприємець (далі — ФОП), що провадить господарську діяльність із медичної практики, зобов'язані забезпечити своєчасне виписування нового Рецепта для хворого.

(Пункт 1.2 глави 1 доповнено новим абзацом згідно з Наказом Міністерства охорони здоров'я № 494 від 07.08.2015; у редакції Наказу Міністерства охорони здоров'я № 735 від 18.04.2018)

1.3. Рецепти виписуються хворому за наявності відповідних показів з обов'язковим записом про призначення лікарських засобів чи виробів медичного призначення в медичній документації (історія хвороби, медична карта амбулаторного чи стаціонарного хворого).

Рецепти виписуються на лікарські засоби, зареєстровані в Україні, крім випадків, передбачених чинним законодавством.

1.4. Рецепти мають містити таку інформацію про заклад охорони здоров'я або ФОП: найменування закладу охорони здоров'я або прізвище, ім'я, по батькові ФОП, адресу, ідентифікаційний код з Єдиного державного реєстру/реєстраційний номер облікової картки платника податку або серію (за наявності) та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку у паспорті), реквізити ліцензії на провадження господарської діяльності з медичної практики або рішення органу ліцензування про видачу ліцензії на провадження господарської діяльності з медичної практики.

Рецепти засвідчуються підписом і особистою печаткою лікаря, а у випадках призначення наркотичних (психотропних) лікарських засобів на спеціальному рецептурному бланку форми № 3 (ф-3) додатково — круглою печаткою суб'єкта господарювання, що провадить господарську діяльність із медичної практики.

Засвідчувати печаткою лікаря не заповнені та не підписані лікарем рецептурні бланки забороняється.

Рецепти на лікарські засоби, вироби медичного призначення, які відпускаються на пільгових умовах, із доплатою чи безоплатно або вартість яких підлягає державному відшкодуванню, можуть містити відповідно до вимог законодавства додаткову інформацію, необхідну для виконання державних, регіональних або місцевих програм, або номер страхового поліса (за необхідності).

(Пункт 1.4 глави 1 доповнено абзацом третім згідно з Наказом Міністерства охорони здоров'я № 351 від 22.05.2009; із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства охорони здоров'я № 845 від 29.10.2012; у редакції Наказу Міністерства охорони здоров'я № 735 від 18.04.2018)

(Пункт 1.5 глави 1 виключено на підставі Наказу Міністерства охорони здоров'я № 735 від 18.04.2018)

1.5. Рецепти обов'язково виписуються на:

- рецептурні лікарські засоби;
- безрецептурні лікарські засоби, вироби медичного призначення у разі відпуску їх безоплатно чи на пільгових умовах;
- лікарські засоби, які виготовляються в умовах аптеки для конкретного пацієнта.

1.6. Рецепти виписуються на рецептурному бланку форми № 1 (ф-1) (додаток 1) та спеціальному рецептурному бланку форми № 3 (ф-3) для виписування наркотичних та психотропних лікарських засобів (додаток 2).

Спеціальні рецептурні бланки форми № 3 (ф-3) виготовляються на папері рожевого кольору розміром 75x120 мм та мають наскрізну нумерацію. Контроль за їх обліком та використанням здійснюється відповідальною особою, яка призначається наказом керівника закладу охорони здоров'я.

Рецепти форми № 1 (ф-1) (крім випадків призначення наркотичних (психотропних) лікарських засобів на спеціальному рецептурному бланку форми № 3 (ф-3)) можуть також виписуватись у формі електронного документа — електронного рецепта. Електронний рецепт створюється, зберігається та передається через інформаційну (інформаційно-телекомунікаційну) систему, доступ до якої надається уповноваженим особам суб'єкта господарювання, що здійснюють виписування електронного рецепта, та уповноваженим особам суб'єкта господарювання, що здійснюють відпуск лікарського засобу за електронним рецептом відповідно до вимог чинного законодавства у сфері електронного документообігу, електронного цифрового підпису та захисту інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах.

Електронний рецепт виписується відповідно до пункту 1.1 цієї глави уповноваженою на те в інформаційній (інформаційно-телекомунікаційній) системі суб'єкта господарювання особою і підписується електронним цифровим підписом із використанням посиленого сертифіката відкритого ключа за допомогою надійного засобу електронного цифрового підпису.

Рецепт, створений комп'ютерним набором, який було роздруковано та підписано власноруч чи за допомогою факсиміле, не вважається електронним рецептом.

Суб'єкт господарювання самостійно приймає рішення про запровадження виписування електронних рецептів, крім випадків, коли вимоги

щодо обов'язкового виписування електронного рецепта визначено законодавством.

Для виписування електронного рецепта суб'єкт господарювання вносить до бази даних інформаційної (інформаційно-телекомунікаційної) системи інформацію про лікаря та пацієнта, яка відповідає інформації, що зазначається на рецептурному бланку форми № 1 (ф-1).

Електронний рецепт для пацієнта може бути створений, переданий, збережений і перетворений електронними засобами у візуальну форму, яка відтворює інформацію, що зазначається на рецептурному бланку форми № 1 (ф-1).

Візуальною формою електронного рецепта є відображення даних, які він містить, електронними засобами або на папері у формі, придатній для сприйняття його змісту людиною. Така форма не є Рецептом.

За згодою пацієнта суб'єкт господарювання може надавати йому додаткові послуги (сервіси), пов'язані з виписуванням електронного рецепта (повідомлення номера рецепта через засоби мобільного зв'язку, на електронну адресу тощо).

(Пункт глави 1 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства охорони здоров'я № 351 від 22.05.2009; у редакції Наказів Міністерства охорони здоров'я № 777 від 11.11.2011, № 494 від 07.08.2015, № 735 від 18.04.2018)

1.7. Забороняється нанесення на рецептурний бланк інформації (у тому числі рекламної), крім визначеної у пункті 1.4 цієї глави.

(Пункт глави 1 у редакції Наказів Міністерства охорони здоров'я № 440 від 04.07.2006, № 735 від 18.04.2018)

1.8. Назва лікарського засобу, а саме: міжнародна непатентована назва, торговельна назва у випадках, визначених цим пунктом, назва формоутворюючих та коригуючих речовин, склад лікарського засобу, лікарська форма, звернення лікаря до фармацевтичного працівника про виготовлення та видачу лікарських засобів пишуться латинською мовою.

Використання латинських скорочень дозволяється тільки відповідно до прийнятих у медичній і фармацевтичній практиці (додаток 3).

Забороняється скорочення близьких за найменуванням інгредієнтів, що може призвести до плутанини стосовно того, який лікарський засіб приписано.

Торговельна назва зазначається, якщо лікарський засіб не має міжнародної непатентованої назви, належить до лікарських засобів біологічного походження, подібних біологічних лікарських засобів (біосимілярів), підлягає предметно-кількісному обліку (додаток 4), відпускається на пільгових умовах чи безоплатно, крім лікарських засобів за переліком міжнародних непатентованих назв лікарських засобів, вартість яких підлягає

відшкодуванню, згідно з додатком до постанови Кабінету Міністрів України від 09 листопада 2016 року № 863 «Про запровадження відшкодування вартості лікарських засобів».

(Пункт глави 1 із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства охорони здоров'я № 440 від 04.07.2006, № 440 від 14.06.2012; у редакції Наказів Міністерства охорони здоров'я № 1034 від 29.11.2013, № 99 від 17.02.2016, № 153 від 16.02.2017)

1.9. Спосіб застосування ліків пишеться державною мовою або мовою міжнародного спілкування відповідно до Закону Української РСР «Про мови в Українській РСР» із зазначенням дози, частоти, часу та умов прийому. Забороняється обмежуватися загальними вказівками типу «Зовнішнє», «Відомо» тощо.

1.10. Рецепти виписуються чітко і розбірливо чорнилом, кульковою ручкою або комп'ютерним набором з обов'язковим заповненням належної інформації, передбаченої формою бланка Рецепта. Виправлення в Рецепті не дозволяється.

У разі виявлення в електронному рецепті помилки такий електронний рецепт вважається недійсним та анулюється в інформаційній (інформаційно-телекомунікаційній) системі особою, що виписала електронний рецепт, або іншою уповноваженою суб'єктом господарювання особою.

(Пункт 1.10 глави 1 доповнено новим абзацом згідно з Наказом Міністерства охорони здоров'я № 735 від 18.04.2018)

(Пункт із змінами, внесеними згідно з Наказом МОЗ № 440 від 04.07.2006; у редакції Наказу Міністерства охорони здоров'я № 777 від 11.11.2011)

1.11. Усі специфічні вказівки, помітки медичного працівника («Хронічно хворому», «За спеціальним призначенням») додатково завіряються його підписом та печаткою.

(Пункт із змінами, внесеними згідно з Наказом МОЗ № 440 від 04.07.2006)

1.12. Рецепти на лікарські засоби, крім наркотичних (психотропних) лікарських засобів, і виробі медичного призначення виписуються на рецептурних бланках ф-1 (додаток 1).

Рецепти на наркотичні (психотропні) лікарські засоби в чистому вигляді або в суміші з індиферентними речовинами виписуються на спеціальних рецептурних бланках ф-3.

Рецепт ф-3 додатково підписується керівником закладу охорони здоров'я або його заступником із лікувальної роботи (а в разі їх відсутності — підписом завідувача відділення цього закладу, на якого покладена відповідальність за призначення наркотичних (психотропних) лікарських засобів) і завіряється печаткою суб'єкта господарювання, що провадить діяльність, пов'язану з медичною практикою.

1.13. На рецептурних бланках ф-1 дозволяється виписувати не більше трьох найменувань лікарських засобів.

Одне найменування лікарського засобу виписується у разі:

- призначення пільговим категоріям населення на бланку ф-1;
- які підлягають предметно-кількісному обліку;
- призначення наркотичних (психотропних) лікарських засобів на бланку ф-3;
- призначення лікарських засобів, вартість яких підлягає державному відшкодуванню.

(Пункт доповнено абзацом згідно з Наказом Міністерства охорони здоров'я № 351 від 22.05.2009; із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства охорони здоров'я № 845 від 29.10.2012)

(Абзац другий пункту в редакції Наказу МОЗ № 440 від 04.07.2006)

1.14. Рецепти на лікарські засоби, які підлягають предметно-кількісному обліку (додаток 4), що відпускаються на пільгових умовах, із доплатою чи безоплатно, крім наркотичних (психотропних) лікарських засобів, виписуються у 2 примірниках на рецептурному бланку № 1 (ф-1) (крім електронних рецептів).

(Пункт 1.14 глави 1 у редакції Наказу Міністерства охорони здоров'я № 735 від 18.04.2018)

1.15. У разі виписування безоплатно чи на пільгових умовах наркотичних (психотропних) лікарських засобів поряд із виписуванням Рецепта на бланку ф-3 виписується додатково Рецепт на бланку ф-1.

(Пункт 1.15 глави 1 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства охорони здоров'я № 735 від 18.04.2018)

1.16. Пільговим категоріям пацієнтів, що проводять ін'єкції поза межами лікувально-профілактичних закладів, дозволяється виписувати до 100 г етилового спирту безоплатно на місяць.

1.17. У разі необхідності (відрадження, відпустки тощо) пацієнту, у тому числі тим, хто має право на безоплатне чи пільгове забезпечення, дозволяється виписувати на одному рецептурному бланку лікарські засоби в кількості, передбаченій для тримісячного курсу лікування, урахувавши норми відпуску лікарських засобів.

При наданні паліативної допомоги пацієнту, у тому числі тим, хто має право на безоплатне чи пільгове забезпечення, дозволяється виписувати на одному рецептурному бланку лікарські засоби в кількості, передбаченій для п'ятнадцятиденного курсу лікування.

(Пункт глави 1 доповнено новим абзацом другим згідно з Наказом Міністерства охорони здоров'я № 203 від 15.03.2013)

При виписуванні таких Рецептів лікар повинен зробити вказівку «Хронічно хворому».

1.18. У разі необхідності, відповідно до дозового режиму, дозволяється виписувати Рецепт на лікарський засіб у кількості, необхідній для продовження чи повторення курсу лікування, шляхом

зазначення кратності видачі ліків, за винятком лікарських засобів, для яких встановлені норми відпуску, зазначені в п. 1.22.

1.19. Для хворих із зтяжними і хронічними захворюваннями Рецепти на лікарські засоби, що містять фенобарбітал у суміші з іншими лікарськими засобами та належать до рецептурних, можуть виписуватись на рецептурному бланку ф-1 на курс лікування до одного місяця з обов'язковою вказівкою лікаря «За спеціальним призначенням».

1.20. Забороняється виписувати Рецепти на лікарські засоби, перелічені в додатку б до цих Правил, та їх аналоги за дією, що використовуються для усіх видів наркозу (інгаляційного, неінгаляційного, увідного) при хірургічних та діагностичних втручаннях.

(Пункт із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства охорони здоров'я № 525 від 17.09.2008)

1.21. Забороняється виписувати в одному Рецепті наведені нижче лікарські засоби у більшій кількості, ніж та, що вказана в таблиці (крім випадків, що зазначені в абзаці другому пункту 1.18 цієї глави):

(Абзац перший пункту глави 1 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства охорони здоров'я № 203 від 15.03.2013)

Назва лікарського засобу	Гранично допустима для відпуску кількість засобу на один Рецепт
Амфепрамон (фепранон)	
драже 0,025 г	50 драже
Бупренорфін	
таблетки 0,2 мг	0,017 г
таблетки 0,4 мг	0,017 г
таблетки 2 мг	0,112 г
таблетки 4 мг	0,112 г
таблетки 8 мг	0,112 г
ампули 0,3 мг — 1 мл	20 амп.
ампули 0,6 мг — 2 мл	10 амп.
пластир трансдермальний	10 пластирів незалежно від дозування
таблетки 5 мг, 15 мг, 30 мг, 60 мг	12 таб.
Морфін	
таблетки 5 мг	
таблетки 10 мг	
ампули 1% — 1 мл	0,1 г (загальної кількості морфіну у перерахунку на безводну основу)
Натрію оксибутират та інші солі оксимасляної кислоти	
ампули 20% — 5, 10 мл	10 амп.
флакони 66,7% — 50 мл	1 флакон
Омнопон	
ампули по 1 мл	10 амп.
Психотропні лікарські засоби*	10-12 таб., 10 амп.
Тримеперидину гідрохлорид	
ампули 1,2% — 1 мл	0,25 г (загальної кількості тримеперидину в перерахунку на безводну основу)
таблетки 25 мг	10 таб.

Триазолам (хальцион)	
таблетки 0,25 мг	30 таб.
Етилморфину гідрохлорид**	
таблетки 10 мг, 15 мг	0,2 г (загальної кількості етилморфину в перерахунку на безводну основу)
Просидол	
таблетки 25 мг	10 таб.
ампули 1% — 1 мл	0,25 г (загальної кількості просидолу в перерахунку на безводну основу)
Трамадол (міжнародна непатентована назва)	
капсули, таблетки 0,05 г	30 капс., таб.
ампули 5% — 1 мл	10 амп.
ампули 5% — 2 мл	10 амп.
краплі 0,1 г в 1 мл	1 флакон 50 мл
свічки ректальні 0,1 г	20 свічок
Атропін та його солі порошок	0,01 г
Тетракаїн порошок	1 г
Тригексифенідил	0,12 г
Атракурій	0,05 г
Векуроній	0,004 г
Піпекуроній	0,004 г
Рокуроній	0,05 г
Суксаметоній	0,1 г
Буторфанол (морадол тощо)	0,008 г
Дифенгідрамін (димедрол) тверді форми	2,1 г
Зопіклон	0,075 г
Клонідин (клофелін) субстанція, рідкі форми	0,015 г
Метандієнон	0,05 г
Надролон	0,05 г
Прометазин	0,5 г
Гідроморфону гідрохлорид	21 таб.
Фентаніл у формі трансдермальних терапевтичних систем із пролонгованим ефектом	10 пластирів незалежно від дозування
Метадон	
таблетки 5 мг, 10 мг, 25 мг, 40 мг	1 г
рідкі форми, 1 мг в 1 мл	0,3 г
Кодеїн (кодеїну фосфат) таблетки	2,1 г

* Віднесені до психотропних лікарських засобів згідно із Законом України «Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори».

** В очних краплях та мазях етилморфину гідрохлорид може виписуватись у кількості до 1 г за наявності вказівки медичного працівника на рецепті «За спеціальним призначенням», завіреної підписом, власною печаткою лікаря та печаткою лікувально-профілактичного закладу.

У разі надходження зазначених у таблиці лікарських засобів в оригінальних упаковках, що містять більшу кількість таблеток від указаної норми відпуску, дозволяється виписувати в Рецепті 1 упаковку, але не більше 50 таблеток.

(Пункт 1.22 із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства охорони здоров'я № 525 від 17.09.2008, № 818 від 30.12.2008, № 96 від 17.02.2009, № 351 від 22.05.2009, № 150 від 21.03.2011, № 140 від 29.02.2012, № 440 від 14.06.2012, № 203 від 15.03.2013, № 496 від 07.08.2015)

1.22.1. Наркотичні (психотропні) комбіновані лікарські засоби, які підлягають предметно-кіль-

кісному обліку, виписуються медичними працівниками на рецептурних бланках ф-1.

1.22.2. Забороняється виписувати в одному Рецепті ф-1 наркотичні (психотропні) комбіновані лікарські засоби у більшій кількості в їх складі наркотичних засобів або психотропних речовин і прекурсорів, ніж та, що вказана у таблиці:

Назва наркотичного засобу, психотропної речовини, прекурсору	Гранично допустима для відпуску кількість у складі наркотичного (психотропного) комбінованого лікарського засобу на 1 рецепт
Кодеїн	0,2 г
Декстропропоксифен	0,6 г
Фенобарбітал	1 г
Ефедрину гідрохлорид	0,6 г
Псевдоефедрин	0,6 г
Фенілпропаноламін	0,6 г
Ерготамін	0,02 г
Ергометрин (у перерахунку на безводну основу)	0,002 г

У разі надходження цих препаратів в оригінальних упаковках, що містять більшу кількість речовини від указаної норми, дозволяється виписувати в 1 рецепті 1 упаковку лікарського засобу, але не більше 50 таблеток.

(Пункт 1.22.2 із змінами, внесеними згідно з Наказом МОЗ № 440 від 04.07.2006)

2. Особливості виписування Рецептів на лікарські засоби, що виготовляються в умовах аптеки.

2.1. Рецепти на лікарські засоби, які виготовляються в аптеці, виписуються в розгорнутому вигляді.

(Пункт 2.1 у редакції Наказу МОЗ № 440 від 04.07.2006)

2.2. Назви наркотичних (психотропних) та отруйних лікарських засобів пишуться на початку Рецепта, далі — усі інші лікарські засоби (інгредієнти).

2.3. При виписуванні наркотичних (психотропних), отруйних та сильнодіючих лікарських засобів у дозах, що перевищують вищі одноразові дози, медичний працівник зобов'язаний написати дозу цього засобу словами і поставити знак оклику.

2.4. Кількість твердих та сипучих лікарських засобів вказується у грамах (0,001; 0,01; 0,5; 1,0), рідких — у мілілітрах, грамах, краплях.

2.5. За необхідності негайного відпуску хворому ліків у верхній частині Рецепта проставляється позначка «cito» (швидко) або «statim» (негайно).

3. Строк дії Рецепта.

(Назва глави 3 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства охорони здоров'я № 735 від 18.04.2018)

3.1. Рецепти на лікарські засоби, виписані на рецептурних бланках ф-1, дійсні протягом одного місяця з дня виписки, а на спеціальних рецептурних бланках ф-3 — протягом десяти днів із дня виписки.

Строк дії електронного рецепта відповідає строку дії рецепта, виписаного на рецептурному бланку № 1 (Ф-1).

(Пункт 3.1 глави 3 доповнено новим абзацом згідно з Наказом Міністерства охорони здоров'я № 735 від 18.04.2018)

(Пункт 3.1 із змінами, внесеними згідно з Наказом МОЗ № 440 від 04.07.2006, із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства охорони здоров'я № 203 від 15.03.2013)

(Главу 4 виключено на підставі Наказу Міністерства охорони здоров'я № 99 від 17.02.2016)

Заступник голови Державної служби лікарських засобів і виробів медичного призначення Ю.В. Підпружников

Додаток 1

до Правил виписування рецептів на лікарські засоби і виробів медичного призначення

ФОРМА

рецептурного бланка № 1 (Ф-1) для виписування лікарських засобів і виробів медичного призначення, що відпускаються за повну вартість, безоплатно, з доплатою, і таких, що підлягають предметно-кількісному обліку (розмір 105x150)

(Додаток 1 із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства охорони здоров'я № 440 від 04.07.2006, № 42 від 30.01.2007, № 777 від 11.11.2011, № 153 від 16.02.2017; у редакції Наказу Міністерства охорони здоров'я № 735 від 18.04.2018)

Заступник голови Державної служби лікарських засобів і виробів медичного призначення Ю.В. Підпружников

Додаток 2

до Правил виписування рецептів на лікарські засоби і виробів медичного призначення

РЕЦЕПТ

на право одержання лікарського засобу, що містить наркотичний засіб чи психотропну речовину

(Правила доповнено новим додатком 2 згідно з Наказом Міністерства охорони здоров'я № 494 від 07.08.2015)

Заступник голови Державної служби лікарських засобів і виробів медичного призначення Ю.В. Підпружников

Додаток 3

до Правил виписування рецептів на лікарські засоби і виробів медичного призначення

НАЙВАЖЛИВІШІ рецептурні скорочення

Скорочення латинською мовою	Повне написання	Переклад
1	2	3
āā	ana	по, порівну
ac. acid.	acidum	кислота
amp.	ampulla	ампула
aq.	aqua	вода
aq. pur.	aqua purificata	очищена вода
but.	butyrum	масло (тверде)
comp.	compositus (a, um)	складний
D.	Da, Detur, Dentur	видай, нехай буде видано, нехай будуть видані
D. S.	Da Signa, Detur Signetur	видай, познач, нехай буде видано, позначено
D. t. d.	Da (Dentur)tales doses	видай (видати) таких доз
dil.	dilutus	розведений
div. in. p. aeq.	divide in partes aequales	розділи на рівні частини
extr.	extractum	екстракт, витяжка
f.	fiat (fiant)	нехай утвориться (утворюється)
gtt., gtts.	gutta, guttae	крапля, краплі
hb.	herba	трава
inf.	infusum	настій
in ampl.	in ampullis	в ампулах
in tab.	in tabulettis	у таблетках
linim.	linimentum	рідка мазь, лінімент
liq.	liquor	рідина
M. pil.	massa pilularum	пілюльна маса
M.	Misce, Misceatur	змішай, нехай буде змішано, змішати
N.	numero	числом
ol.	oleum	олія
pil.	pilula	пілюля
P. aeq.	partes aequales	рівні частини
pulv.	pulvis	порошок
q. s.	quantum satis	скільки потрібно, скільки необхідно
r., rad.	radix	корінь
Rp.	Recipe	візьми
Rep.	Repete, Repetatur	повтори, нехай буде повторено
rhiz.	rhizoma	кореневище
S.	Signa, Signetur	познач, нехай буде позначено
sem.	semen	насіння
simpl.	simplex	простий
sir.	sirupus	сироп
sol.	solutio	розчин
steril.	aerilisa sterilisetur	простерилізуй, нехай буде простерилізовано
supp.	suppositorium	свічка, супозиторій
tab.	tabuletta	таблетка
t-ra., tct.	tinctura	настойка
ung.	unguentum	мазь
vit.	vitrum	склянка
praecip.	praecipitatus	осаджений

(Додаток у редакції Наказу Міністерства охорони здоров'я № 525 від 17.09.2008)

Заступник голови Державної служби лікарських засобів і виробів медичного призначення Ю.В. Підпружников

Додаток 4
до Правил виписування рецептів
на лікарські засоби
і виробу медичного призначення

ПЕРЕЛІК
лікарських засобів, що підлягають предметно-
кількісному обліку в закладах охорони здоров'я

1. Наркотичні лікарські засоби.
2. Психотропні лікарські засоби.
3. Отруйні та сильнодіючі лікарські засоби (за міжнародними непатентованими назвами): атропін та його солі (порошок), кетамін, тетракаїн (порошок), тригексифенідил, атракурій, векуроній, піпекуроній, рокуроній, суксаметоній, буторфанол (морадол тощо), дифенгідрамін (димедрол) (тверді форми), зопіклон, клонідин (клофелін) (субстанція, рідкі форми), метандієнон, нандролон, прометазин.
4. Комбіновані лікарські засоби, які містять ефедрин (окрім лікарських засобів у формі сиропів), трамадол, псевдоефедрин та декстропропоксифен.
5. Лікарські засоби (за міжнародною непатентованою назвою): тропікамід.

Примітки:

1. Не підлягають предметно-кількісному обліку медичні аптечки транспортних засобів та медичні аптечки військові, у які входить розчин буторфанолу тартрату для ін'єкцій 0,2% по 1 мл у шприц-тюбиках.

2. Міністерству охорони здоров'я Автономної Республіки Крим, управлінням охорони здоров'я обласних (міських) держадміністрацій спільно з об'єднаннями (підприємствами) «Фармація» дозволяється, за потреби, розширювати даний перелік, а керівникам лікувально-профілактичних закладів — установлювати у відділеннях предметно-кількісний облік і інших лікарських засобів.

(Додаток із змінами, внесеними згідно з Наказом МОЗ № 42 від 30.01.2007, № 525 від 17.09.2008, № 818 від 30.12.2008, № 150 від 21.03.2011, № 777 від 11.11.2011, № 845 від 29.10.2012, № 99 від 17.02.2016)

Заступник голови Державної служби
лікарських засобів і виробів медичного
призначення Ю.В. Підпружников

(Додаток 4 вилучено на підставі Наказу МОЗ № 440 від 04.07.2006)

Додаток 6
до Правил виписування рецептів на лікарські
засоби і виробу медичного призначення

ПЕРЕЛІК
лікарських засобів (за міжнародними
непатентованими назвами), на які
не дозволяється виписувати Рецепти

Фармакотерапевтична група	Міжнародна непатентована назва
Засоби для наркозу	
	Азоту закис
	Галотан
	Гексенал
	Гексобарбітал
	Диетиловий ефір
	Енфлуран
	Етомідат
	Ізофлуран
	Кетамін
	Метогекситал
	Натрію оксибат*
	Предіон
	Пропанідид
	Пропофол
	Тіопентал натрію
Опіоїдні анагетика	
	Реміфентаніл
	Фентаніл****
Нейролептики	
	Дроперидол
Похідні бензодіазепіну	
	Мідазолам**
	Флунітразепам**
Діагностичні радіофармацевтичні препарати	без винятку
Терапевтичні радіофармацевтичні препарати	без винятку
Антихолінергічні засоби	Тропікамід

* Лікарські форми для внутрішньовенного введення.

** Лікарські форми для внутрішньовенного та внутрішньом'язового введення.

**** Крім препаратів у формі трансдермальних терапевтичних систем із пролонгованим ефектом.

(Додаток із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства охорони здоров'я № 440 від 04.07.2006, № 42 від 30.01.2007, № 239 від 02.04.2014)

Заступник голови Державної служби
лікарських засобів і виробів медичного
призначення Ю.В. Підпружников

Додаток 1
до Правил виписування рецептів
на лікарські засоби і виробу
медичного призначення

Прізвище, ініціали та вік хворого _____
Назва та кількість виписаних лікарських засобів _____
Рецепт № _____ «__» _____ 20__ р.
(дата виписки рецепта)

лінія відриву

ФОРМА

рецептурного бланка № 1 (ф-1) для виписування лікарських засобів і виробів медичного призначення, що відпускаються за повну вартість, безоплатно, з доплатою, і таких, що підлягають предметно-кількісному обліку

Найменування закладу охорони здоров'я або ПІБ ФОП _____
Адреса закладу охорони здоров'я або ФОП _____
Код за ЄДРПОУ/Реєстраційний номер облікової картки платника податків* _____

Реквізити ліцензії на провадження господарської діяльності з медичної практики або рішення органу ліцензування про видачу ліцензії на провадження господарської діяльності з медичної практики _____

Медична документація ф-1

РЕЦЕПТ № _____ «__» _____ 20__ р.
дорослий, дитячий (потрібне підкреслити) (дата виписки рецепта)

За повну вартість

Безоплатно джерело фінансування _____

З доплатою джерело фінансування _____

Прізвище, ініціали та вік хворого _____

Номер карти амбулаторного чи стаціонарного хворого _____

Прізвище та ініціали лікаря _____

I Rp:

I

I

I Rp:

I

I

I Rp:

I

I

Додаткова інформація _____

Підпис та особиста печатка
лікаря (розбірливо)

Рецепт дійсний протягом 1 місяця

(друкується на зворотному боці рецептурного бланка)

Пам'ятка лікарю

Рецепт виписується латинською мовою, розбірливо, чітко, чорнилом, кульковою ручкою або комп'ютерним набором з обов'язковим заповненням належної інформації, передбаченої формою бланка. Виправлення в Рецепті не дозволяються.

На одному рецептурному бланку виписуються: одне найменування лікарського засобу, що вміщує отруйні або наркотичні лікарські засоби, або 1-3 найменування інших лікарських засобів.

Дозволяються тільки прийняті правилами скорочення позначень.

Тверді і сипучі речовини в грамах (0,01; 0,5; 1,0), рідкі – у мілілітрах, грамах і краплях.

Спосіб вживання пишеться державною мовою відповідно до Закону України «Про мови в Українській РСР», забороняється обмежуватись загальними вказівками: «Внутрішнє», «Зовнішнє», «Відомо» тощо.

Штамп аптеки

№ лікарської форми
індивідуального виготовлення _____ Перевірів _____ Відпустив _____

Прийняв _____ Виготовив _____

Примітка. Номер бланка зазначається друкарським способом.

* Для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовились від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку у паспорті, зазначаються серія (за наявності) та номер паспорта.

**Начальник Управління фармацевтичної
діяльності та якості фармацевтичної
продукції**

Т.М. Ляковський